

WILDGROEI AAN ATTESTEN BAART NOTARISSEN ZORGEN

ZE PLEITEN OOK VOOR WETSAANPASSINGEN INZAKE GEZONDHEID EN LEVENSEINDE

De wildgroei aan attesten en de beperkte bereikbaarheid van administraties zijn de voornaamste bekommernissen van de notarissen. Dat blijkt uit het memorandum dat de Federatie van het Notariaat (Fednot) opstelde naar aanleiding van de verkiezingen in 2024.

Verder willen notarissen de medische en zorgsector gedeeltelijke toegang geven tot de databank van zorgvolmachten. Ze pleiten ook voor het verplicht registreren van wilsverklaringen inzake o.a. orgaandonatie. En wie uit mekaar gaat via een echtscheiding door onderlinge toestemming, zou dat moeten kunnen doen zonder verschijning voor de rechtbank.

Polsslag van de samenleving

Jaarlijks begeleiden de 1.693 notarissen en hun 8.727 medewerkers ruim 2,5 miljoen burgers en ondernemingen.

Notaris Katrin Roggeman, voorzitter van Fednot: *“Mensen komen op sleutelmomenten in hun leven bij ons langs: wanneer ze in het huwelijksbootje stappen, een huis kopen of een eigen zaak oprichten. Maar ook op moeilijke momenten zoals een echtscheiding of een overlijden. In die zin weten we vaak waar onze cliënten letterlijk van wakker liggen. Het feit dat er in zowat elke gemeente van het land nog minstens één notariskantoor is, is ook een troef. Die nabijheid weten cliënten te appreciëren.”*

Wildgroei aan attesten en beperkte bereikbaarheid administraties

De wildgroei aan attesten en certificaten verhoogt de complexiteit van dossiers. Bovendien blijkt dat de administraties steeds moeilijker bereikbaar zijn. Dat blijkt uit een rondvraag van Fednot bij alle notarissen.

Jan Sap, CEO van Fednot: *“Maar liefst 82% van de notarissen schoof deze pijnpunten naar voren. Ze dringen aan op een vlotte (telefonische) bereikbaarheid van een dossierbeheerder bij de administratie. Bijvoorbeeld om een laatste knelpunt in een dossier van een cliënt op te lossen. Het wordt voor de notaris en zijn medewerkers steeds moeilijker om aan de burger uit te leggen waarom bijvoorbeeld een vastgoedtransactie zoveel tijd in beslag neemt.”*

Een ander aandachtspunt is de toenemende complexiteit van de regelgeving. Die neemt toe omdat de regio's, en vaak ook de gemeenten, hun bevoegdheden elk op hun eigen manier invullen.

Notaris Katrin Roggeman: *“Meer uniformiteit en duidelijkheid tussen de verschillende beleidsniveaus is absoluut nodig. Typerend is het toenemend aantal attesten dat vereist is bij de overdracht van vastgoed. Elke regio in ons land vult het begrip ‘overdracht’ ook anders in. Dit leidt tot veel onduidelijkheid over welke attesten er precies nodig zijn, voor welke transactie, niet in het minste bij de burgers zelf.”*

Ook de weinig uniforme manier waarop de gemeenten omspringen met stedenbouwkundige overtredingen, is problematisch. Vandaar dat Fednot pleit om meer klaarheid te scheppen over de manier waarop een stedenbouwkundige onregelmatigheid kan worden opgeheven of om oude stedenbouwkundige overtredingen niet langer strafbaar te stellen.

Medische en zorgsector gedeeltelijke toegang geven tot databank zorgvolmachten

Gezondheid is een van de belangrijkste bezorgdheden van de cliënten. Zo sloten al ruim 400.000 Belgen een zogenaamde zorgvolmacht af. Hiermee kan je jezelf beschermen indien een ziekte of een ongeval ertoe leidt dat je niet meer in staat bent om zelf je vermogen te beheren. Naast regelingen over het vermogen, is een zorgvolmacht ook een instrument voor zorgplanning. Zo kan je in een zorgvolmacht op voorhand aangeven in welk rust- of verzorgingstehuis je later wil verblijven.

Notaris Katrin Roggeman: *“De zorgvolmachten worden geregistreerd in een databank die door Fednot wordt beheerd. Op dit ogenblik hebben de medische en zorgsector hier geen toegang toe. Wij pleiten ervoor dat dit wel het geval wordt, enkel voor de persoonsgebonden regelingen. Indien een patiënt zorgaspecten liet opnemen in de zorgvolmacht, moet de sector deze kunnen consulteren om zo de gepaste communicatie te kunnen voeren met de naasten van de patiënt.”*

Voorafgaande wilsverklaringen verplicht registreren

Naast de zorgvolmacht zijn er andere documenten waarmee je vooraf regelingen kan treffen i.v.m. je gezondheid. Via wilsverklaringen kan je zelf duidelijke richtlijnen geven over een aspect van je levenseinde. Dit voor het geval er zich situaties zouden voordoen waarbij je zelf je wensen niet meer kan uitdrukken. Deze documenten hebben pas uitwerking wanneer je door een ziekte, coma, verlamming of dementie wilsonbekwaam wordt.

Zo kan je op voorhand nauwkeurig aangeven dat je, ingeval van onherroepelijke wilsonbekwaamheid, alle of bepaalde onderzoeken en/of behandelingen niet wenst te krijgen. Je arts is verplicht om je wensen hieromtrent te eerbiedigen. Andere wilsverklaringen slaan o.a. op de keuze voor orgaandonatie en de manier waarop je je uitvaart bekend wil maken.

Jan Sap, CEO van Fednot: *“Ook deze schikkingen rond het levenseinde zouden moeten geregistreerd worden in een databank. Zo weten je naasten meteen of je bepaalde wensen over je levenseinde had vastgelegd. Een centrale databank zorgt er ook voor dat je naasten niet meer, zoals nu het geval is, bij verschillende instanties moeten aankloppen om uit te zoeken wat die wensen dan wel zijn. Dit past compleet in de betrachtting van het notariaat om de burgers zoveel mogelijk te ontzorgen.”*

Echtscheiding door onderlinge toestemming: niet meer naar de rechtbank

Rechtbanken zijn overbelast. Nog meer aandacht voor bemiddeling als vorm van alternatieve geschillenoplossing is voor de notarissen dan ook een prioriteit. Een andere piste is de optimalisering van de procedures van echtscheiding door onderlinge toestemming (kortweg EOT).

Notaris Katrin Roggeman: *“Als de huwelijkspartners het eens zijn over alle gevolgen van de echtscheiding, lijkt het overbodig om dit nog eens door een rechtbank te laten vaststellen. Waarom zo’n EOT niet laten akteren door een notaris? Dit zou de scheidende partijen én de familierechtbanken flink wat tijd besparen en de achterstand bij justitie doen minderen.”*

Samenwoners beter beschermen

Wettelijke samenwoners kopen samen goederen aan, hebben vaak een gezamenlijke bankrekening en verschuiven soms geld van het ene vermogen naar het andere. Jammer genoeg is het wettelijk kader voor hen op dit ogenblik beperkt.

Notaris Katrin Roggeman: *“Ze kunnen wel extra regelingen treffen in een wettelijke samenlevingsovereenkomst, maar we merken dat in de praktijk dit zelden gebeurt. Daarom stellen we voor om het potentieel van zo’n overeenkomst te vergroten. Bijvoorbeeld door mogelijk te maken dat de wettelijk samenwonende partners een vorm van onderlinge solidariteit kunnen inbouwen. Ook het erfrecht van de langstlevende partner zou via een wetwijziging versterkt kunnen worden.”*

Prenatale erkenning van een kind via draagmoederschap

Op dit moment is het in ons land niet mogelijk om een draagmoederschapsovereenkomst af te sluiten. De notarissen pleiten ervoor dat wensouders een overeenkomst zouden kunnen sluiten met de draagmoeder, voor de geboorte van het kind, zodat er over de wettelijke afstammingsband van het kind geen discussie kan bestaan. Dit zou de erkenning in de Belgische rechtsorde van buitenlandse geboorteakten na draagmoederschap vergemakkelijken.

Over het notariaat in België:

Jaarlijks kloppen meer dan 2,5 miljoen burgers op belangrijke momenten in hun leven aan bij de notariskantoren. Ze krijgen er onafhankelijk advies op maat om in alle vertrouwen te gaan samenleven, een woning te kopen, een eigen zaak te starten of een erfenis voor te bereiden. Meer info zoals FAQ’s, rekenmodules en video’s over de sleutelmomenten in je leven: www.notaris.be

Over Fednot:

Het netwerk van 1.113 kantoren telt 1.693 notarissen en 8.727 medewerkers. Samen verwerken ze ruim 1 miljoen akten per jaar. Fednot ondersteunt de kantoren met juridisch advies, management, ICT-oplossingen, vorming en informatie voor het grote publiek.

www.fednot.be

Ontdek onze podcast [‘Zeg es notaris’](#)

Persinfo:

Bart Azare

Externe Communicatie Fednot

0478/58.46.21 - azare@fednot.be